

1837 den 4 Sept
Søndag morgen
ettermiddag
og tilleggsstørste
dag og var fulle av vugan
og blod

IKAVA

Vi har en del av historien din

3. De vond steinene
der var nattetid
som gjorde enda
det tryggere for
de som kom

at. 170
da
mer

170
mer

Agder – et historisk tilbakeblikk

Agder - Egda/fylke

- Kommer av folkegruppen *egdene*
Agd/egd – kan ha sammenheng med det germanske
ogd som betyr å være skarp
- En del av Gulatingslag. Inndelt i skipreider

Skipreider

- Lundar (Lund)
- Feta (Feda)
- Lista (Lista)
- Berg (Lyngdal)
- Vatn (Hægebostad)
- Fors (Vigmostad)
- Kalladaland (Marnardal)
- Hyljar (Søgne)
- Vea (Tveit)
- Sand (Lillesand)
- Bringsver (Landvik)
- Strengjareid (Tromøy)

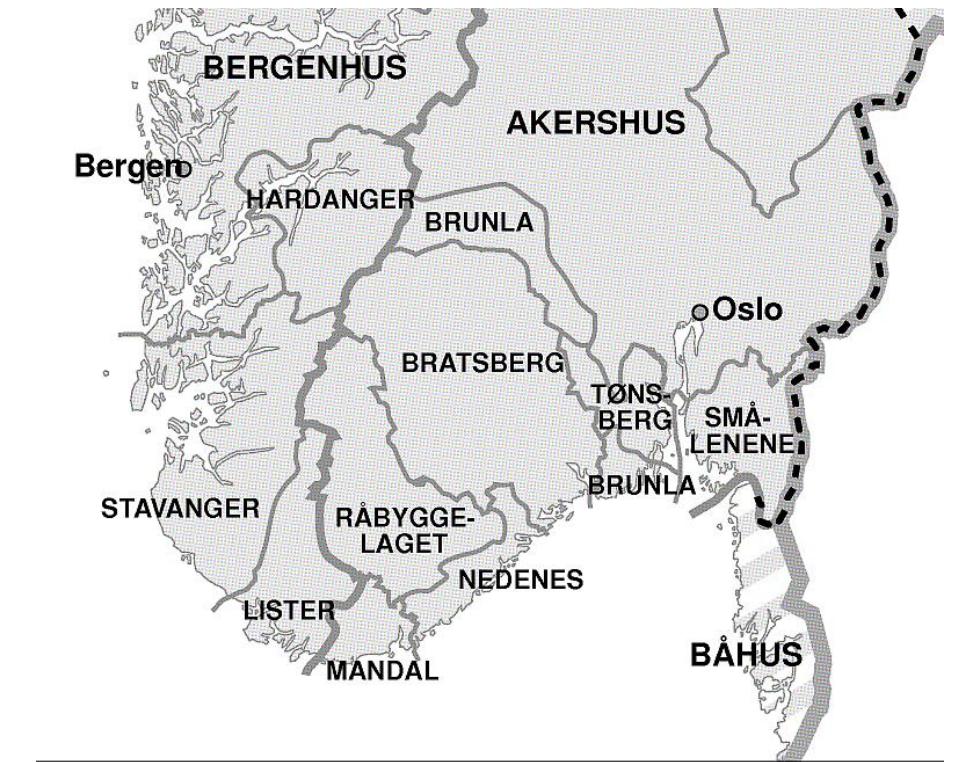
Agder i Middelalderen

- 1200-tallet. Syssel betegnelse på forvaltningsdistrikt
- Agder besto av to sysler,
Aust-Agder og Vest-Agder (Nord-Agder)

Agder len 1300 - 1660

- Agder besto av fire len
 - Nedenes
 - Råbyggelaget
 - Mandal
 - Lister
- En eller flere lensherrer

Amt

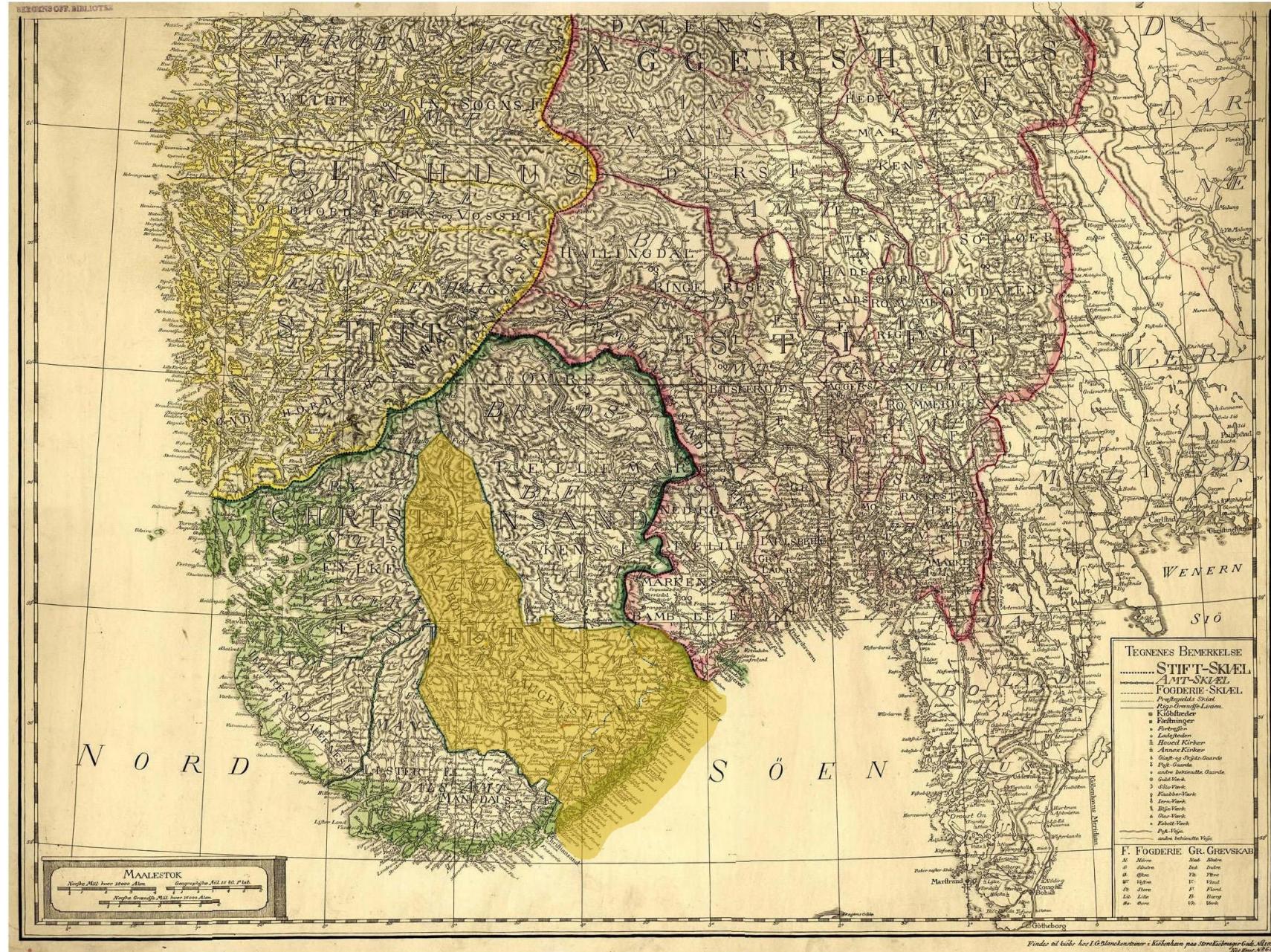
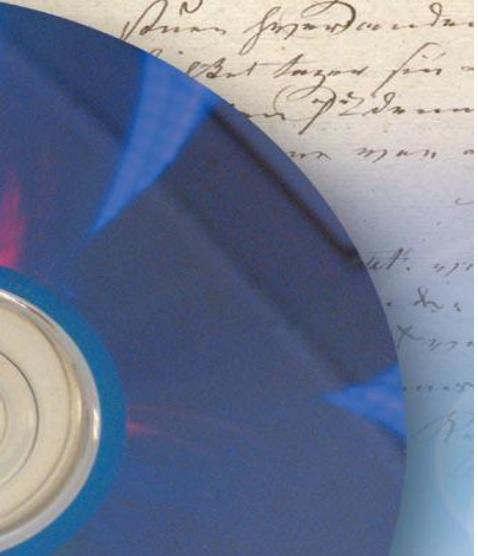
- 1662 – Norge delt inn i amt
 - Mer utbygd lokalt og regionalt embetsverk
- Agder: Fire len slått sammen til to amt
 - Nedenes og Råbyggelagets amt
 - Lister og Mandals amt

The image shows a historical document from 1837. The top portion contains handwritten text in cursive script, which appears to be a title or a formal heading. Below this, there is a large, bold, blue stamp with the word "IKAVA" in capital letters. Underneath "IKAVA", the text "Vi har en del av historien din" is written in a smaller, blue font. The background of the image is a light beige color, and the overall appearance is that of an old, well-preserved document.

IKAVA

Vi har en del av historien din

31 De vondsterreinen
van mattoek in
deen gezandte en
het toegesien
in Pidam

Amtsindeling 1785

Hovedamt (overamt, stiftamt)

- 1671: Norge delt inn i fire hovedamt
- Agershuus hovedamt
- Christianssands eller Agdesidens hovedamt
- Bergens hovedamt
- Trondhjems hovedamt

Christianssands stift

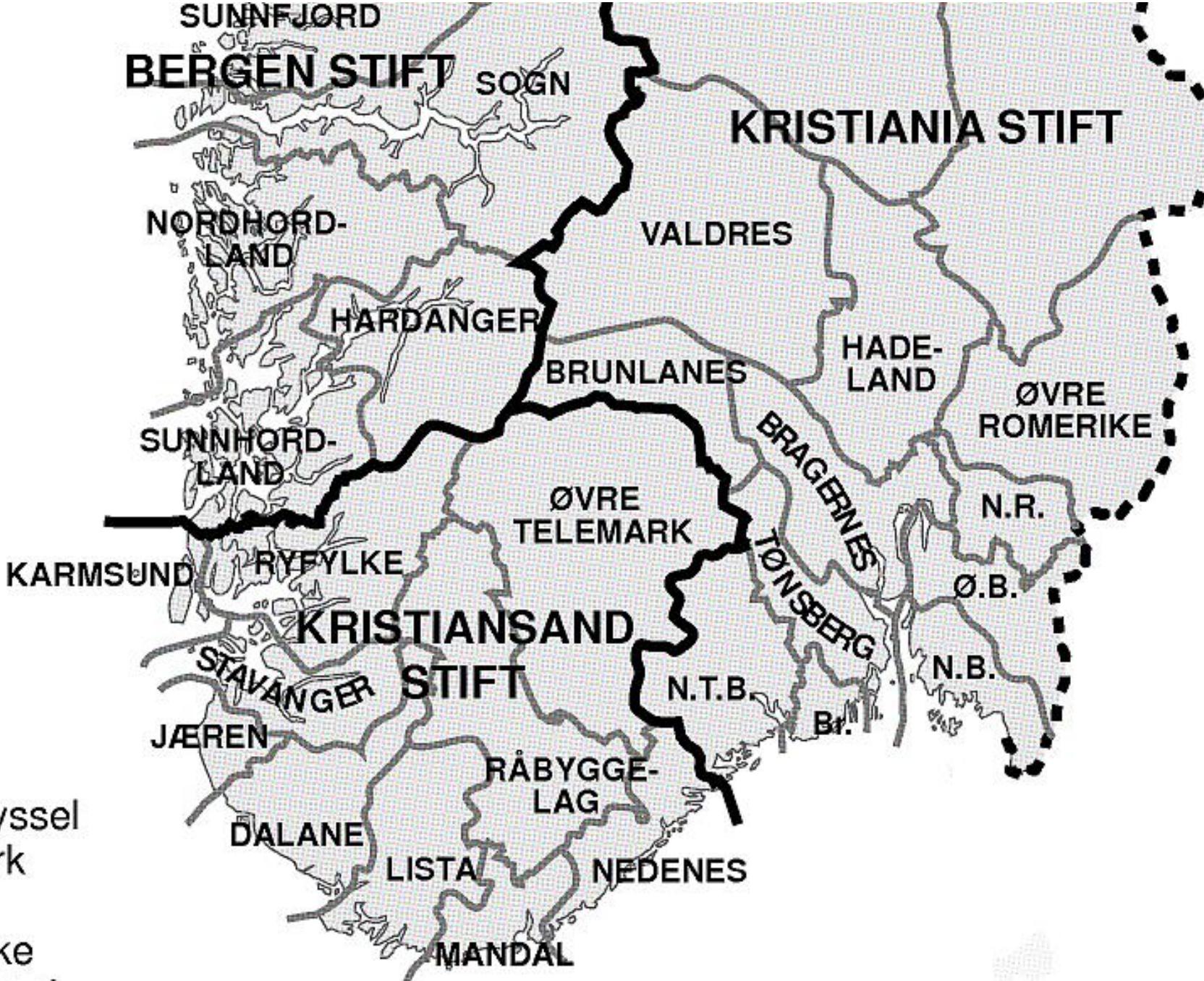
- Begge Agderamtene
- Pluss Bratsberg i Telemark og Stavanger i Rogaland

Stavanger stiftsby

Kristiansand stiftsby fra 1682

- Kirka i Kristiansand ble domkirke

Christianssands stift

- 1691: Stiftamtmannen også amtmann for Nedenes og Råbyggelaget amt
- 1815: Stiftamtmannen amtmann for Lister og Mandals amt. Nedenes og Råbyggelaget fikk egen amtmann

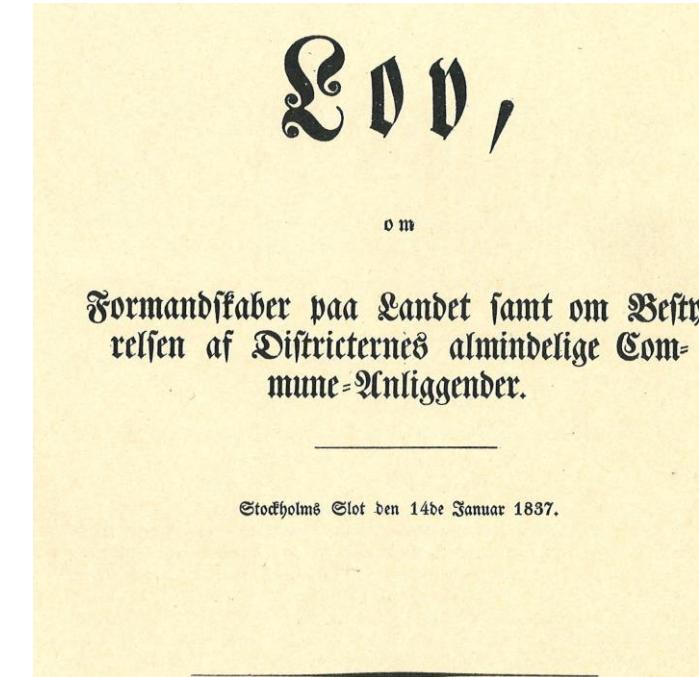

Amtmannsuniform 1801

1837 – landet delt inn i kommuner

- Aust-Agder:
 - 5 bykommuner og
 - 17 landkommuner
- Vest-Agder:
 - 4 bykommuner
 - 18 landkommuner

1837 - Amtsting

Ordførere fra amtets
landkommuner utgjorde
tinget

Forhandlinger i Amtsformandskabsmødet for Lister og Mandals Amt for Aaret 1840.

Aar 1840

den 6te Juli, Kl. 9 Formiddag, foretages paa Thingstuen i Ladestedet Mandals Amt almindelige Aarsmøde i Amtsformandskabet for Lister og Mandals Amt for Aaret 1840.

Nærværende varer Stiftamtmand Sem, samt Fogderne Heiberg og Paus, og efter Oprab følgende Døbførere:

1. Sogneprest Wulff for Bandsor Sogn,
2. Jeremias Friis Fjalland for Herds Præstegjeld,
3. Capitain Holbye for Lyngdale Præstegjeld,
4. Oluf Olsen Bryggesaare for Hægebostad og Egens Sogne,
5. Torkild Torkildsen Roland for Grinnem og Viellands Sogne,
6. Bent Atlaften Spillebrokken for Jætlands Sogn,
7. Sogneprest Saxe for nedre Drivnesdals Præstegjeld,
8. Peder Svendsen Nedland for Væle Præstegjeld,
9. Christen Tonnesen Omland for Hittere og Raab Sogne,
10. Salve Andersen Krigstad for Fjeldslands Sogn,
11. Bent Olsen Fuglestvedt for Ølebæ og Lovdals Sogne,
12. Johan Knudsen Nødbæk for Holme Sogn,
13. Casper Jørgensen Frostebæ for Mandals Præstegjeld,
14. Sogneprest Hansen for Søgne Præstegjeld,
15. Henrik Smith Grebvestland for Øvrebae Præstegjeld,
16. Sogneprest Salvesen for Oddernes Præstegjeld,
17. Sogneprest Broch for Tved Sogn, og
18. Proost Lassen for Indals Præstegjeld.

Amtmanden erklærede Amtsformandskabet lovligen sat og constituert. Enstemmigen antoges, at Forhandlingerne i Almindelighed ikke for aaben Mode or. Enstemmigen vedtages, at følgende Ordførere hun stede harde i Amtsmøde stemme, nemlig: Oluf Olsen i Bryggesaare, Torkild Torkildsen Roland, Bent Atlaften Spillebrokken, Salve Andersen Krigstad, Bent Olsen Fuglestvedt og Johan Knudsen Nødbæk, hvoremidt samtlige øvrige Døbførere skulde have højst 1 Stemme. Amtmanden henstillede til Forsamlingen at udnevne en Overensstemmelse med Formandskabsbørsen 52 \$ et Medlem, hvilken stemme, i tilfælde af Stemmelighed, skulde gjøre Udsagnet, hvortil udnalges Proost Lassen med 10 Stemmer, hvorefter Christen Tonnesen Omland havde de fleste Stemmer, nemlig: 3 Stemmer.

Enstemmigen vedtages, at ingen gylig Beslutning kan tages, med mindre 12 af Forsamlingens stemmeberettigede Medlemmer ere tilstede. Amtmanden fremlagde deraf:

1. Regnstab over Anvendelsen af de ved Repartitions-Placaten af 26de Juli 1838 paa Lister og Mandals Amts-Commune udnyttede Summer, med Revisionens Bemærkninger og Amts Besvarelser, samt Revisionens Bedtegninger dertil.
2. Regnstab for Beicasen for Aaret 1838 med Antegnelser af Revisionen, Amts Besvarelser og Revisionens Udtalt til Decision.

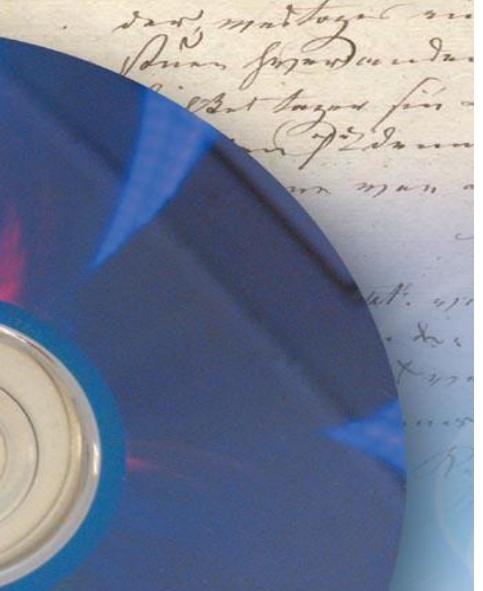
Besluttet enstemmig: Dels Regnstab med samtlige Bilage og fremlagte Documenter udlægges til Esterhys og forrettes i et senere Møde.

Efter Amtmandens Forslag vedtages enstemmig: at Sagen angaaende den projecterede Beiomlegning imellem Aalefjær og Åbel stude behandles af en speciel dertil udvalgt Committee, bestaaende af 5 Medlemmer, der have til Amtsformandskabet at afgive Betenkning og gjøre Indstilling om, hvad der ved denne Sag var at foretage, og hvorvidt denne Sag ikke at overførge til Højesteret, forinden Forsamlingens lovbekræfte Forretninger er tilnæmmede. Som Medlemmer af denne Committee udnalges: Christen Tonnesen Omland med 12, Proost Lassen med 12, Bent Atlaften Spillebrokken med 10, Pastor Broch med 9 og Bent Olsen Fuglestvedt med 8 Stemmer. Committees Medlemmer blev overleverede samtlige til Sagen hørende Documenter, 13 i Tallet.

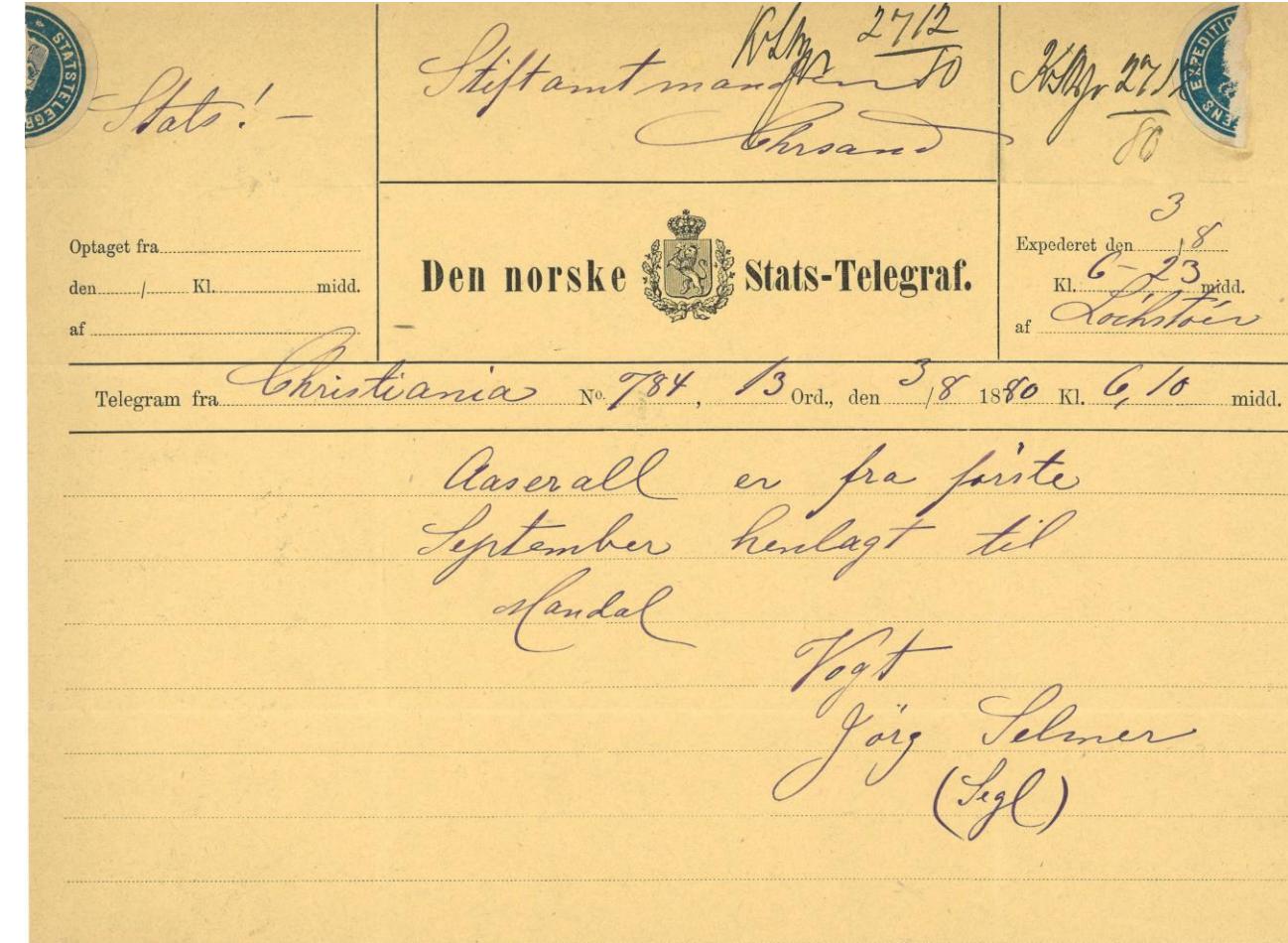
Dette Møde blev derafsluttet.

R. A. Sem.	Heiberg.	C. G. Paus.	L. E. Roland.	B. Atlaften.
J. Saxe.	C. Wulff.	J. G. Friis.	Holbye.	Peder Svendsen Nedland.
Oluf Bryggesaare.			Christen Tonnesen Omland.	Salve Krigstad.
Bent Olsen.	J. G. Knutzen.	C. Jørgensen.	Hansen.	
H. P. Smith.	S. Salvesen.	Broch.	Lassen.	

Var 1837 den 4 Sept
Sar, at my gte varmon
et sinn fødselsdag.
og bølleste flere steder
IKAVA
Vi har en del av historien din

1880 – Åseral bytter amt

1919 – Amt blir til fylke

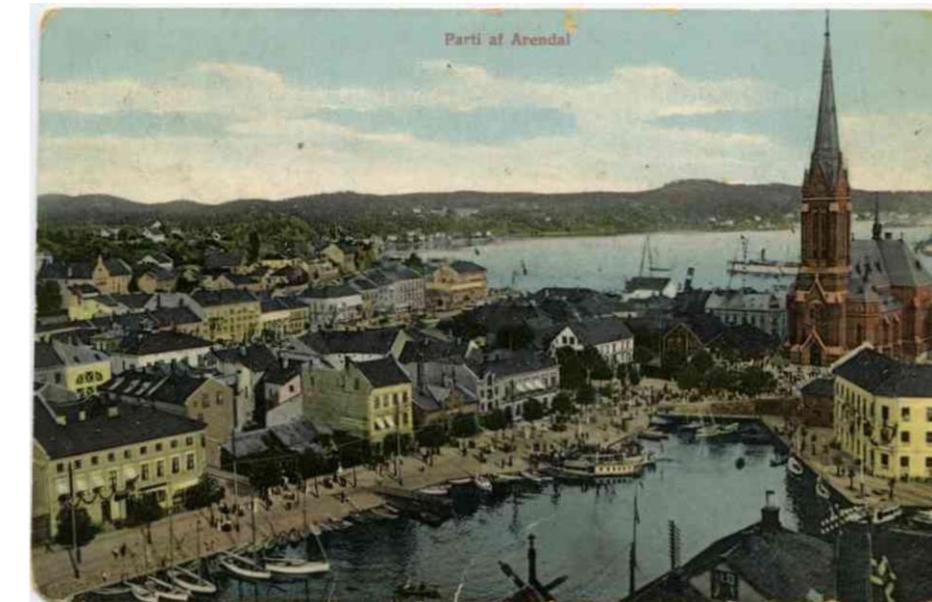
- Lister og Mandals amt skifter navn til Vest-Agder fylke
- Nedenes amt skifter navn til Aust-Agder fylke

1961 – lov om fylkeskommuner

- Alle byer som tidligere hadde stått utenfor fylkeskommunen ble innlemmet i denne
- Unntak: Bergen og Oslo

1976 - fylkeskommunen

- Eget regionalt folkestyrt forvaltningsnivå
- Valg av representanter til fylkestinget
- Fylkesmannen eget statlig regionalt forvaltningsorgan

2020 – Nye regioner

